

Šią savaitę paskirtųjų Europos Komisijos narių klausymuose Europos Parlamento narė Rasa Juknevičienė teikė klausimus komisarams: vidaus reikalų ir migracijos – Magnusui Brunner, pasirengimo krizėms, jų valdymo ir lygybės – Hadjai Lahbib bei plėtros – Martai Kos.

EP narė atkreipė buvusio Austrijos finansų ministro Magnuso Brunner dėmesį, kad ties ES, Šiaurės ir Baltijos šalių rytinėmis sienos susiduriama su hibridiniais išpuoliais, kai migrantai naudojami kaip ginklai, kas kelia grėsmę šalių saugumui ir teritoriniam vientisumui.

„Teigiate, kad laikysitės griežtos pozicijos dėl šių grėsmių. Kada planuojate pradėti diskusijas dėl teisinės sistemos, skirtos reaguoti į tokias grėsmes, atnaujinimo? Į kokias dar hibridines grėsmes ketinate reaguoti ir kokiais būdais tai darysite?“ – paskirtojo komisaro klausė EP narė.

Ji taip pat pabrėžė, kad Vengrijoje yra supaprastinta leidimų gyventi ir dirbti išdavimo tvarka Rusijos ir Baltarusijos piliečiams, kas kelia rimtą grėsmę saugumui ir Šengeno erdvės vientisumui. Pasak R. Juknevičienės, būtina suvienodinti vizų išdavimo politiką ir tinkamiau derinti veiksmus su kaimyninėmis šalimis.

Parlamentarė M. Brunner teiravosi, kokias papildomas priemones būtų galima pasitelkti, kad išvengtume panašių situacijų pasikartojimo ateityje?

Pasak M. Brunner, Putinas į Ukrainą atnešė mirtį ir destruktiją.

„Jis bando šantažuoti ES šalis atveždamas dar daugiau migrantų prie mūsų sienų, todėl turime tiksliai formuluoti: tai yra hibridinės atakos prieš Lenkiją, Suomiją, Baltijos šalis. Jos nėra vienintelės, kurios nukentėjo. Tai nukreipta prieš mus visus. Pastaraisiais mėnesiais girdėjome apie Rusijos sabotą, šnipinėjimą. Šiame kontekste kalbant apie asmenis iš Rusijos, keliaujančius Šengeno erdvėje, turime tai turėti minty. Nes priešingu atveju tai gali pakenkti Šengeno valstybių tarpusavio pasitikėjimui“, – sakė paskirtasis vidaus reikalų ir migracijos komisaras. Jis patikino, kad kalbant apie į ES atvykstančius asmenis iš Rusijos ir Baltarusijos, turėtume sustiprinti kontrolę, nes svarbu, kad galėtume įvertinti grėsmės lygį.

„Tikrai manau, kad visi tikimės, jog valstybės narės sustiprins pasienio kontrolę, o ne palengvins atvykimą. Be to, kalbant apie vizas, ES turi griežtas gaires, kurias turėtume įvertinti ir peržiūrėti“, – į europarlamentarės klausimą atsakė M. Brunner.

Paskirtosios pasirengimo krizėms, jų valdymo ir lygybės komisarės Hadjos Lahbib klausimų

metu, europarlamentarė R. Juknevičienė pažymėjo, kad pastaraisiais metais ES susidūrė su tokiais egzistencinėmis grėsmėmis kaip pandemija ir konvencinis karas Europos žemyne, kurios kėlė iššūkį Sąjungos atsparumui ir vienybei.

„Turint omenyje šiuos iššūkius, kokiais principais bus grindžiama ES atsargų kaupimo sistema? Ar valstybės narės privalės kaupti daugiau atsargų, ar bus daugiau bendrų ES atsargų? Kaip ES stiprins savo gebėjimus reaguoti į chemines, biologines, radiologines ir branduolines grėsmes? Ar atsižvelgiant į visa tai bus įgyvendintas bendras ES grėsmių vertinimas, bendras rizikų supratimas, siekiant suderinti valstybių narių pasirengimą krizėms?“

Atsakydama į šį klausimą paskirtoji komisarė pabrėžė, kad klausimuose paminėti akcentai bus įtraukti į pasirengimo krizėms strategiją, kurią komisarė parengs artimiausiu metu iškart po paskyrimo.

1. Lahbib priminė, kad 2019 m., iš pradžių reaguojant į miškų gaisrus Portugalijoje, buvo sukurtas atsargų kaupimo mechanizmas. Pagal „RescEU“ programą teikiami svarbiausi ištekliai, pavyzdžiui, palapinės, avarinės pastogės, medicinos reikmenys. „RescEU“ atsargų vertė – 2,1 mlrd. eurų, jos laikomos įvairiose valstybėse narėse.

Kalbant apie medicinines grėsmes, reaguojant į pandemiją, buvo įsteigta HERA (the Health Emergency Preparedness and Response Authority) – pasirengimo ekstremalioms situacijoms agentūra. Ji prižiūri medicininius rezervus ir koordinuoja atsakomuosius veiksmus nuo A iki Z – nuo mokslinių tyrimų iki vaistų paskirstymo, kai jų prireikia.

Pasak H. Lahbib, visi šie ištekliai buvo sukurti reagavimo į nelaimės poreikiams tenkinti. Kitas ES uždavinys bus integruoti šiuos pajėgumus į nuoseklią pasirengimo krizėms strategiją.

Paskirtajai plėtros komisarai Martai Kos EP pabrėžė, kad viena iš priežasčių, kodėl Rusija ryžosi plataus masto kruvinam karui, – paliktos pilkosios zonos.

„ES plėtra, taip pat ir NATO plėtra, – tai svarbiausias įrankis sunaikinant Rusijos imperialistinius apetitus. Plėsdami bendrų vertybių, gerovės ir demokratijos erdvę, stipriname ir pačią ES“, – sakė R. Juknevičienė.

Atsižvelgiant į strateginę plėtros svarbą, europarlamentarė komisarės klausė, kokių priemonių ji ketina imtis, kad įtikintų visas valstybes nares, jog plėtra – tai ne tik galimybė šalims kandidatėms, bet ir galimybė Europai tapti saugesnei bei konkurencingesnei.

M.Kos sutiko, kad ES plėtra yra svarbiausia Europos išorės politikos sritis. „Naujų valstybių narių įtraukimas padarys Europą saugesnę, sustiprins ją ir leis mums geriau pasipriešinti išorės jėgoms, kurios siekia ES žlugimo“, – sakė paskirtoji komisarė.

Pasak jos, parengti tinkamas informacinės kampanijos žinutes šalyse kandidatėse bei išsiaiškinti, kaip sudominti valstybes nares, ir užsitikrinti jų paramą – tai labai svarbūs uždaviniai.

Todėl komunikacija labai svarbi dalis komisarės būsimajoje darbotvarkėje. M. Kos komunikacijos kampanijoje išskirtų tris svarbias kryptis: valstybės narės, šalys kandidatės ir viešoji nuomonės apskritai. Taip pat siektų įtraukti ir pilietinės visuomenės nuomonę bei tikisi nevyriausybinių organizacijų paramos. „Apie plėtrą turi kalbėti ne tik vyriausybės ir ES pareigūnai“, – teigė M. Kos.

